

REPORTATGES

El nostre Hospital i Asil

Instal·lats en un confortable Opel 6 cilindres, conduït pel noi de can Picarol, ens hem traslladat a l'Hospital i Asil, en perfecte estat de salut, per a conèixer d'aprop les activitats que desenrotlla aquest establiment d'ençà del 19 de Juliol, que, com totes les cases que eren regides per la gent de sotana negra i pitet blanc anaven de la pitjor manera que humanament podien anar.

Confesso la meua vergonya — com a granollerí, naturalment — de no haver conegut més aviat l'importància que en aquests moments representa, per una població, tenir un establiment de caire semblant. El magnífic Hospital domina la ciutat. És clar, sanitos i els malalts i asilats disfruten, totes les estacions de l'any, d'una temperatura molt agradable.

La nostra entrevista amb l'administrador — amb el vist i plau del Conseller de Sanitat i Assistència Social — ens fa esperar un moment que l'aprofitem perquè una simpàtica infermera, Gisèle Aspiazu, ens acompanyi a seguir les dependències de la casa.

Les infermeres passen, totes blanques i polides. La nostra obligació seria la de dir galanies a la nostra acompanyant; però cada vegada que se'ns acut una paraula d'agraïment, uns rètols ens recomanen «Silenci», i ens obliguen a «fer-nos càrrec».

Comencem la nostra informació per la planta baixa de l'Hospital. La sala de raigs X, un aparell perfecte, molt valuós i nou «de trinca». Hem vist l'esquelet de les nostres mans com unes canyes americanes i hem comprovat, en el petit laboratori, les radiografies de molts casos que s'han succeït. Una cama trencada, un braç... etc. Mes, no comencem a posar-nos anatómics i continuem. La sala de preparació. Uns ajudants cuiden de preparar els embenatges per al treball d'aquesta tarda.

Feina d'enguixador. Hi ha sis casos. No tot és anatomia en un Hospital. Té també els seus atractius.: Segueix la sala d'operacions. Reduïda, però disposada per qualsevol cas d'urgència. La vitrina, amb les seves eines de treball, níquelades, boniques, perquè l'operat no senti el més lleu sofriment i pugui suportar com més agradable sigui possible l'operació. Altra vegada les contemplem i sens vénen esgarrifances. Al costat mateix, la sala d'esterilització de material, segueix la sala de cures, la biblioteca... Una biblioteca farcida de llibres ofrena d'un bon senyor. M'expliquen el cas d'un asilat madrileny, que va demanar un llibre clàssic. Varen entregar-li un llibre de Flammarión, un tractat d'Astronomia. L'home no hi ha entès res, però el bon home se l'ha empassat de dalt baix. Riem l'acudit. Entrem en una altra

habitació. Una farmàcia en petit amb tots els seus requisits mèdics...

I cap al primer pis. Habitacions de dos llits i altres d'individuals. La sala on reposen els operats. Llits blancs, parets blanques, tot blanc, net i molt polit... De banda a banda de l'espaiosa sala, deu i deu llits. Salutem un amic. Té la cama penjada com si volgués fer-nos la salutació. Llegeix uns llibres de Zola... Per l'ampla galeria entra la llum, clara... Reculem. Salutem quatre milicians del front, hospitalitzats en una mateixa habitació. Al costat d'ells, fem més cara de malalts nosaltres...

L'administrador ja ha arribat. La nostra acompanyant cedeix el seu lloc de cicero-ne al nostre amic. Seguim les dependències del pavelló dels asilats. Molt ben distribuït tot i habitacions molt confortables. Quartos de bany, lavabos. Els pobres vells viuen com en família. Res de privacions, al contrari. Comentem el cas d'aquell marit i muller que no havien pogut dormir mai junts, abans d'esclatar la revolta, perquè les bondadoses i solterones monges ho consideraven un pecat...

Dues sales de trenta llits cada una, com a previsió dels que puguin venir del front. Millor, però, que no s'hagin d'utilitzar.

Continuem. La cuina magnífica, neta, curiosa... El menjador de les infermeres. Les dues calderes per a la calefacció del local...

Els pavelló dels infecciosos i tuberculosos mig construït. Lamentem, per l'importància que representa, que s'hagin suspès les obres.

Ara entrem a l'administració, on podem completar el nostre reportatge.

—Podeu transcriure, ens diu l'administrador, el primer article del reglament de l'Hospital, on consta la seva fundació.

Efectivament, el primer article diu així:

«La administración y gobierno del Hospital y Asilo que en Enero de 1521 fundó D. Bertrán de Seva, bajo la advocación del «Cordero de Dios», está clasificado de fundación particular por R. O. de 27 de Julio de 1920, bajo la acción tutelar del Ayuntamiento.»

—Després, l'iniciativa del nou Hospital, continua, la devem al senyor Francesc Ribas, que era casat amb la senyora Eulàlia Barangé, i qui en la persona del Dr. Fabregas va trobar el seu col·laborador més entusiasta. Ell va ésser qui va regalar tot l'instrumental de cirurgia, una estufa elèctrica esterilitzadora i molt mobiliari. Els dos pavellons de l'Hospital i Asil, un va ésser donat per l'esposa del doctor Fabregas, senyora Faustina Mata, i l'altre per Jaume Corbera. A més, els esposos Fabregas-Mata, en morir oferiren encara per a l'Hospital la quantitat de 100.000 ptes. en títols.

La construcció de l'edifici és obra de l'arquitecte Josép M.ª Miró i Guibernati. Va ésser inaugurat el 25 de Juliol de l'any 1923, i cedit al Patronat el 3 d'Octubre del 1926.

La nostra institució, però, ha sofert un canvi radical, suprimint tot allò del *Cordero de Dios* i els R. O. per a fer obra més efectiva. O si no, vegeu vós mateix. L'any passat, o sigui el 1935, per despeses de clínica i medicaments varen gastar se la quantitat de 3.839'05 ptes; en canvi aquest any, fins a la data, en portem gastades 7.294'50. Per a reformes i millores s'havien gastat 12.303'45, i ara en portem de gastades 45.440'20. Això sol us demostra l'entusiasme que, des de la Conselleria d'Assistència Social, fins el càrrec més modest, hi posem tots perquè el nostre Hospital sigui un dels primers de Catalunya. I això que abans es feien llegats i petits donatius que nosaltres no sabem com han pogut desaparèixer, un d'ells de 21.000 ptes. En la dita ex-caixa Diocesana, una mena de Banc d'Espanya dels catòlics, hi havia unes 61.000 ptes., producte de la venda d'uns retauls i altres donatius, i no sabem encara si han desaparegut o què...

Fem una pausa per encendre una cigarreta. Salutem l'entrada de dos doctors, dos «Homes en blanc».

—Actualment, continua l'administrador, tenim hospitalitzats, entre malalts i asilats, uns 82 individus. Tots mengen bé, amb les seves postres i cafè, cosa que abans era un crim menjar com a persones. És d'interès que anofeu les facilitats que ens donen els Consellers de Defensa i de Provéiments, tant en mobiliari com en alimentació. El Sindicat Unic d'Espectacles ens ofereix també unes localitats per a les seves sessions de cinema. Apart d'això, com que s'han acabat les «ànimes caritatives», s'ha de pensar materialment en l'Hospital. Hi ha moltes despeses i pocs ingressos. Ningú no paga i això representa una gran merma per la nostra caixa...

Per a acabar, anotem una anècdota del generalíssim (!) Gonzalo Ruiz de Castañeda, qui el dia de l'inauguració de l'Hospital va retornar, juntament amb un ofici, l'invitació que li havien enviat, perquè era impresa en català.

Una de tantes bestialitats del Don Gonzalo, responem nosaltres...

I, per a acabar, és just — ja que encara no ho hem fet — de senvalar la tasca que desenrotllen el Conseller d'Assistència Social, Pere Iglesias, i l'administrador Francesc Sala, un excel·lent administrador i un bon amic de tots els hospitalitzats, al qual devem aquestes notes. En referència als treballadors del «cos humà», el doctor Julià, és el cap dels serveis de cirurgia; molt entusiasta de les coses de casa nostra; el doctor Morgades, l'ajudant de l'operador, i el doctor Plana, el metge de la casa. El patronat, però, respecta al malalt que vol el seu metge de preferència.

Podriem parlar dels projectes de la Junta, però és massa tard.

Diem per a acabar que tothom hauria de conèixer el nostre Hospital i Asil, abans que la fatalitat ens el faci conèixer per força. — JOAN VERNET